

Teori Asas dalam
**PRAKTIS
KERJA SOSIAL**

disunting oleh
**MOHD SUHAIMI MOHAMAD
NOREMY MD. AKHIR
AIZAN SOFIA AMIN**

PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
BANGI • 2024
www.ukm.my/penerbit

Cetakan Pertama / *First Printing*, 2024
Hak Cipta / *Copyright* Universiti Kebangsaan Malaysia, 2024

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit UKM terlebih dahulu.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from Penerbit UKM.

Diterbitkan di Malaysia oleh / *Published in Malaysia by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA
www.ukm.my/penerbit
e-mel: penerbit@ukm.edu.my

Penerbit UKM adalah anggota / *is a member of the*
MAJLIS PENERBITAN ILMIAH MALAYSIA /
MALAYSIAN SCHOLARLY PUBLISHING COUNCIL
PERSATUAN PENERBIT BUKU MALAYSIA /
MALAYSIAN BOOK PUBLISHERS ASSOCIATION
No. Ahli / *Membership No.* 198302

Atur huruf oleh / *Typeset by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Dicetak di Malaysia oleh / *Printed in Malaysia by*
MASSA CREATIVE ENTERPRISE
Back side of GF-03A, Menara Paragon, Persiaran Bestari,
Cyber 11, 63000 Cyberjaya, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan
Perpustakaan Negara Malaysia
Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati
dari Perpustakaan Negara Malaysia
ISBN 978-629-486-160-2

Kandungan

Senarai Jadual & Rajah ... 7

Prakata ... 9

BAB 1 Asas Teoritikal Amalan Kerja Sosial ... 11
*Mohd Suhaimi Mohamad, Noremy Md. Akhir &
Aizan Sofia Amin*

BAB 2 Teori Hierarki Keperluan Manusia ... 22
Noremy Md. Akhir & Nur Hafizah Md. Akhir

BAB 3 Teori Sistem dan Ekologi ... 35
Mohd Alif Jasni & Nazirah Hassan

BAB 4 Teori Perkembangan Psikososial ... 53
Syazwani Drani

BAB 5 Teori Pembelajaran Sosial ... 77
Aizan Sofia Amin & Insyirah Zambri

BAB 6 Teori Psikoseksual dan Psikodinamik ... 92
Norruzeyati Che Mohd Nasir

BAB 7 Teori Perkembangan Kognitif ... 111
Wanda Kiyah George Albert & Mohd Haazik

BAB 8 Teori Peranan ... 131
Nur Saadah Mohamad Aun

BAB 9 Teori Perapatan ... 145

Fatimah Zailly Ahmad Ramli

BAB 10 Teori Konflik ... 168

Mohd Suhaimi Mohamad & Divaghar Voothayakumar

BAB 11 Teori Interaksi Simbolik ... 187

Noralina Omar

BAB 12 Teori Struktur Fungsional ... 201

Khadijah Alavi

BAB 13 Teori Daya Tindak ... 224

Paramjit Singh Jamir Singh, Azlinda Azman &

Mohd Iqbal Haqim Mohd Nor

BAB 14 Teori Penarikan Diri ... 243

Masarah Mohamad Yusof & Nor Ashiqin Nordin

Rujukan ... 261

Senarai Penyumbang ... 281

Indeks ... 285

Prakata

Teori asas dalam praktis kerja sosial merujuk kepada idea-idea yang boleh digunakan oleh pekerja sosial bagi membantu menerangkan sesuatu perkara yang berlaku kepada klien. Teori membantu pekerja sosial mengenali corak hubungan yang membantu dalam memberikan penjelasan kepada masalah yang dihadapi oleh klien. Dengan adanya teori, ia membantu pekerja sosial membanding, menilai dan mengaitkan andaian dari kerangka teori sedia ada dengan data kes yang diperoleh dari klien. Kerangka teori asas kerja sosial akan membantu pekerja sosial dalam merangka jangkaan hasil pada masa hadapan apabila menjalankan praktis kerja kes dengan individu dan keluarga, kerja kumpulan dan kerja komuniti. Teori-teori ini penting untuk digunakan oleh pekerja sosial dalam memahami situasi dan isu yang berlaku dan membantu mengesyorkan pelan intervensi kerja sosial yang komprehensif kepada klien. Buku ini akan memfokuskan kepada 13 perbincangan teori asas dalam praktis kerja sosial beserta contoh kes yang merangkumi Teori Keperluan Manusia, Teori Sistem dan Ekologi, Teori Perkembangan Psikososial, Teori Pembelajaran Sosial, Teori Psikoseksual dan Psikodinamik, Teori Perkembangan Kognitif, Teori Peranan, Teori Perapatan, Teori Konflik, Teori Interaksi Simbolik, Teori Struktur Fungsional, Teori Daya Tindak dan Teori Penarikan Diri.

Koleksi 13 bab teori dalam buku yang ditulis ini sesuai untuk bacaan ilmiah kepada semua golongan pembaca khususnya golongan pelajar, ahli akademik dan pengamal profesion yang berminat dengan teori-teori asas dalam praktis kerja sosial. Profesion menolong seperti pekerja sosial, kaunselor dan pegawai psikologi akan mendapat manfaat berdasarkan perbincangan yang dikongsikan dalam buku ini bagi meningkatkan kesejahteraan klien atau individu, kumpulan dan komuniti yang dibantu. Intervensi bagi menangani isu sosial dalam masyarakat berdasarkan perspektif teori turut dibincangkan pada bahagian akhir setiap bab yang boleh dijadikan sumber rujukan dan maklumat kepada pelajar, ahli akademik dan pengamal bidang profesion untuk membantu dan menolong secara profesional. Semoga perkongsian buku ini akan memberi pengetahuan dan kemahiran berkaitan teori asas dalam praktis kerja sosial.

Buku ini juga adalah keberhasilan dari gabungan beberapa geran penyelidikan, iaitu Geran Kementerian Pengajian Tinggi Malaysia bagi *Fundamental Research Grant Scheme* dengan kod projek FRGS/1/2020/SS0/UKM/02/12 untuk Bab 2, FRGS/1/2020/SS0/UKM/02/8 untuk Bab 4, FRGS/1/2020/SS0/UUM/14863 untuk Bab 5, FRGS/1/2020/SS0/UKM/02/7 untuk Bab 9, FRGS/1/2020/SS0/USM/02/13 untuk Bab 12; Geran Penajaan Penyelidikan Universiti Utara Malaysia 2021 dengan kod projek S/O:21123 untuk Bab 2; Skim Geran *Acculturation* Universiti Sabah Malaysia dengan kod projek SGA0115-2019 bagi Bab 6; Geran Galakkan Penyelidikan Universiti Kebangsaan Malaysia dengan kod projek GGP-2020-010 bagi Bab 7 dan *University of Malaya Impact-Oriented Interdisciplinary Research Grant* dengan kod projek IIRG005d-2020SAH bagi Bab 10.

Barisan pengarang amat berterima kasih kepada semua yang terlibat dalam menyumbang bab dalam penghasilan buku ini terutamanya kepada rakan-rakan penulis dari beberapa universiti awam di Malaysia, iaitu Universiti Utara Malaysia (UUM), Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM), Universiti Sains Malaysia (USM), Universiti Malaysia Sabah (UMS) dan Universiti Malaya (UM). Penghargaan juga ditujukan kepada Universiti Kebangsaan Malaysia dan semua staf di Pusat Kajian Psikologi dan Kesejahteraan Manusia, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan yang telah memberi sokongan secara langsung dan tidak langsung dalam merealisasikan penerbitan buku ini.

*Mohd Suhaimi Mohamad
Noremy Md. Akhir
Aizan Sofia Amin*